

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 730/2025-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej AK Neuschlová, s. r. o., Dostojevského rad 5, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 28P/38/2023 takto

rozhodol:

1. Postupom Mestského súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 28P/38/2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava II **prikazuje** v konaní vedenom pod sp. zn. 28P/38/2023 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **700 eur**, ktoré jej **je** Mestský súd Bratislava II **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava II **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jej právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Uznesením č. k. II. ÚS 730/2025-13 zo 17. decembra 2025 prijal ústavný súd na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľky doručенú 27. novembra 2025, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia v konaní vedenom pod sp. zn. 28P/38/2023 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľka navrhuje prikázať mestskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov a priznať jej finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 17. mája 2023 na bývalom Okresnom súde Bratislava II návrh na zmenu úpravy styku otca s maloletou, ktorým žiadala zákaz styku otca s maloletou, alternatívne obmedzenie styku otca s maloletou z dôvodu fyzického násillia páchaného otcom na dcére. Konanie je aktuálne vedené na mestskom súde pod sp. zn. 25P/38/2023.

3. Uznesením z 18. mája 2023 rozhodol mestský súd o ustanovení opatrovníka maloletej. Po vyjadrení otca k návrhu z 26. júna 2023 (otec navrhol aj zmenu zverenia maloletej do striedavej osobnej starostlivosti) nariadil súd pojednávanie na 19. september 2023, do ktorého sťažovateľka doručila súdu svoje vyjadrenie k vyjadreniu otca. Pojednávanie uskutočnené 19. septembra 2023 odročil súd na 24. október 2023, ktoré bolo následne odročené na 27. november 2023 a súčasne bol na 7. november 2023 nariadený výsluch maloletej. Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II oznámením z 22. novembra 2023 upovedomil sťažovateľku o svojom vstupe do napadnutého konania. Pojednávanie nariadené 27. novembra 2023 odročil mestský súd na neurčito.

4. Uznesením z 23. mája 2024 bola v konaní ustanovená znalkyňa z odboru psychológie na účely odborného posúdenia vzájomných vzťahov, ako aj osobnostných predpokladov otca na výkon starostlivosti o maloleté dieťa. Sťažovateľka 10. júna 2024 namietla zaujatosť súdom ustanovenej znalkyne a súčasne argumentovala, že súd neumožnil účastníkom konania navrhnuť otázky súdnemu znalcovi. Medzitým namietla svoju zaujatosť aj samotná znalkyňa. Súd vyzval 24. júna 2024 účastníkov konania, aby písomne oznámili svoje otázky na znalca, na čo reagovala sťažovateľka podaním doručeným 11. júla 2024 a otec podaním z 1. augusta 2024.

5. Uznesením z 29. novembra 2024 mestský súd zrušil uznesenie o ustanovení znalkyne a ustanovil znalkyňu Mgr. Alexandru Kaiser, ktorej uložil lehotu na vypracovanie posudku 100 dní. Znalkyni bol súdny spis zaslaný 10. januára 2025. Znalkyňa opakovane (22. apríla 2025 a 13. júna 2025) žiadala o predĺženie lehoty na vypracovanie posudku. Znalecký posudok č. 3/2025 z 10. júla 2025 znalkyňa doručila mestskému súdu 21. júla 2025 (ďalej len „znalecký posudok“).

6. Mestský súd uznesením z 2. októbra 2025 uložil sťažovateľke povinnosť zložiť doplatok preddavku na trovy spojené s vypracovaním znaleckého posudku.

7. Znalecký posudok bol sťažovateľke doručený 15. októbra 2025 s lehotou na vyjadrenie 15 dní, ku ktorému sa sťažovateľka vyjadrila podaním zo 14. novembra 2025 (sťažovateľka žiadala o predĺženie lehoty na vyjadrenie, pozn.).

8. V predmetnom konaní boli súdu doručované písomné vyjadrenia otca z 29. januára 2024 a 18. júna 2024, ako aj písomné vyjadrenie sťažovateľky z 20. augusta 2024. Sťažovateľka tiež uviedla, že konaniu vo veci samej predchádzalo konanie o nariadenie neodkladného opatrenia o úprave styku otca s maloletou, a to na základe jej návrhu doručeného pôvodnému súdu 24. apríla 2023, ktoré bolo vedené pod sp. zn. 28P/29/2023. Mestský súd rozhodol 15. júna 2023 o zamietnutí návrhu sťažovateľky, čo potvrdil Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 12CoP/52/2023-178 zo 4. septembra 2023.

II. Vyjadrenie mestského súdu, replika sťažovateľky

II.1. Vyjadrenie mestského súdu:

9. Mestský súd k ústavnej sťažnosti zaujal stanovisko podaním sp. zn. 1Spr/1/2026 z 30. januára 2026, ktorého súčasťou je aj prehľad procesných úkonov v napadnutom konaní a vyjadrenie zákonnej sudkyne, doplneným podaním z 2. februára 2026 o prílohy (ďalej len „stanovisko mestského súdu“).

10. Podľa stanoviska mestského súdu je skutkový stav zhrnutý sťažovateľkou v zásade korešpondujúci s priebehom daného konania. Mestský súd poukazuje na skutočnosť, že ústavný súd v konaní pod sp. zn. III. ÚS 409/2024 rozhodol vo veci paralelného konania (týkajúceho sa tých istých účastníkov konania, pozn.) vedeného na mestskom súde pod sp. zn. 28Em/2/2023 a začatého doručením návrhu otca 23. júna 2023, ktorým ústavnú sťažnosť navrhovateľa – otca odmietol, pričom v odôvodnení rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že vo vykonávacom konaní síce navonok nevykonal žiaden úkon, v súvisiacom konaní (v konaní napadnutom touto ústavnou sťažnosťou, pozn.) boli nariadené tri pojednávania, na ktorých výsledok súd bude prihliadať. Uvedené je podľa názoru mestského súdu potrebné zohľadniť aj v tomto konaní o ústavnej sťažnosti. Mestský súd však potvrdzuje, že v období od 27. novembra 2023 do 23. mája 2024 nebol vykonaný žiaden úkon tak, ako uviedla sťažovateľka. Mestský súd následne poukazuje na svoj postup v súvisiacich konaniach, a to konaní sp. zn. 28P/29/2023, v ktorom rozhodol o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia matky, a vo vykonávacom konaní vedenom pod sp. zn. 28Em/2/2023.

11. Mestský súd uvádza, že v predmetnom konaní postupoval s osobitnou starostlivosťou a hoci po právnej stránke nejde o zložitú vec, po stránke faktickej z dôvodu rodičovského konfliktu, akcentujúc povinnosť súdu zisťovať skutočný stav veci v záujme maloletého dieťaťa, zohľadňujúc rozsah spisového materiálu a súvisiacich konaní, výchovného opatrenia, ako aj potrebu vykonania znaleckého dokazovania, ide o zložitejšie konanie odôvodnené nezmieriteľným postojom rodičov, čo je zrejme aj vykonávaním dozoru prokurátora v danom konaní. Aktuálne mestský súd rozhoduje o žiadosti právnej zástupkyne sťažovateľky o odročenie nariadeného termínu pojednávania vo veci 24. februára 2026 z dôvodu kolízie s inými pojednávaniami právnej zástupkyne.

12. Mestský súd zdôrazňuje, že sťažovateľka nevyužila možnosť podať sťažnosť predsedovi súdu na prietahy v konaní. K požadovanému finančnému zadost'učineniu mestský súd uvádza, že je neprimerané. V závere mestský súd uvádza, aby v prípade, ak ústavný súd posúdi ústavnú sťažnosť ako dôvodnú, prihliadol na už uvádzané skutočnosti. Mestský súd argumentuje aj poukazom na judikatúru ústavného súdu.

II.2. Replika sťažovateľky:

13. Sťažovateľka replikou z 20. februára 2026 k stanovisku mestského súdu uviedla, že odmieta obranu mestského súdu, ktorý svoju nečinnosť ospravedlňuje paralelne prebiehajúcim konaním, v ktorom je navyše tiež nečinný. Mestský súd vôbec nekonkretizoval, ktoré zistenia z konania

o výkon rozhodnutia boli relevantné pre základné konanie napadnuté ústavnou sťažnosťou, a podľa sťažovateľky z povahy samotného vykonávacieho konania takéto zistenia neexistujú.

14. Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že ani o jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia mestský súd nerozhodol v zákonnej 30-dňovej lehote. K nariadenému termínu pojednávania 24. februára 2026 sťažovateľka uvádza, že toto koliduje s inými skôr nariadenými pojednávaniami jej právnej zástupkyne, a teda výnimočne musela požiadať o jeho odročenie.

15. Sťažovateľka trvanie konania v dĺžke 34 mesiacov bez rozhodnutia nepovažuje za primerané ani za postup svedčiaci osobitnej starostlivosti tak, ako mestský súd argumentuje.

16. Sťažovateľka zdôrazňuje, že mestský súd bol nečinný nie ojedinele, ale k tejto nečinnosti došlo v rozsahu 4 mesiacov od 18. mája 2023 do 19. septembra 2023, šiestich mesiacov od 27. novembra 2023 do 23. mája 2024, od 29. novembra 2024 do 21. júla 2025 a následne je prítomná nečinnosť v trvaní 3 mesiacov, počas ktorých znalecký posudok doručoval účastníkom. Nesústreďený postup mestského súdu sťažovateľka vidí v odročení pojednávania bez udania dôvodu, ako aj ustanovenia zaujatej znalkyne, čo predĺžilo dobu trvania konania.

17. K nevyužitiu sťažnosti predsedovi súdu sťažovateľka uvádza, že táto nie je spôsobilým prostriedkom nápravy. Sťažovateľka na primeranosti primeraného finančného zadost'učinenia v kontexte okolností daného prípadu trvá.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

18. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

19. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť tak, ako to ústavný súd konštantne judikuje (m. m. II. ÚS 637/2024).

20. Predmetom prieskumu ústavného súdu v tejto časti je posúdenie, či postupom mestského súdu v napadnutom konaní došlo k sťažovateľkou tvrdenému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

21. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, zohľadňujúc nielen nečinnosť, ale aj nesústreďenú činnosť konajúceho súdu (m. m. II. ÚS 579/2024 a tam uvedená judikatúra), sledujúc splnenie základnej povinnosti súdu a sudcu zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie (bližšie pozri II. ÚS 584/2024).

22. Klasifikáciu prietáhov v konaní ako zbytočných s následným vyslovením alebo nevyslovením porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd posudzuje vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

23. K právnej a skutkovej zložitosti prejednávanej veci ústavný súd konštatuje, že konanie o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu je bežnou súčasťou agendy civilných súdov majúcej prioritované postavenie vyžadujúce si osobitný prístup, sledujúc čo možno jeho najskoršie ukončenie. Z doterajšieho priebehu napadnutého konania právna zložitosť veci nevyplýva, čo potvrdzuje v stanovisku aj mestský súd, ku skutkovej zložitosti odôvodnenej rodičovským konfliktom či potrebou znaleckého dokazovania ústavný súd uvádza, že znalecké dokazovanie z povahy veci objektívne predĺži konanie, avšak ani potreba jeho vykonania nesprieňuje neprimerane zasiahnuť do celkovej dĺžky konania.

24. Sťažovateľka svojím správaním v napadnutom konaní v zásade neovplyvnila jeho dĺžku, avšak požiadala o odročenie termínu pojednávania, ako aj predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k znaleckému posudku.

25. Ako posledné kritérium ústavný súd hodnotil postup mestského súdu. Keďže spisový materiál ústavnému súdu z dôvodu nariadeného termínu pojednávania 26. februára 2026 zaslaný nebol, ústavný súd vychádzal pri posúdení prietáhov z chronológie úkonov vykonaných v konaní, ktoré boli súčasťou stanoviska mestského súdu.

26. Z chronológie jednotlivých úkonov nie je možné uprieť mestskému súdu snahu o riadny postup v napadnutom konaní, avšak ako uvádza sťažovateľka, v priebehu konania sú prítomné obdobia nečinnosti, ako aj nesústreďenej činnosti. K obdobiu nečinnosti uvádzanému sťažovateľkou od 18. mája 2023 do 19. septembra 2023 ústavný súd uvádza, že v danom období prebiehala písomná fáza konania, pričom po doručení vyjadrenia otca bol nariadený termín pojednávania na 19. september 2023, do ktorého konania matka doručila repliku. V danom období ústavný súd nečinnosť súdu nevidí. V období od 27. novembra 2023 do 23. mája 2024 je možné konštatovať nečinnosť mestského súdu v trvaní 6 mesiacov ukončenú ustanovením prvej znalkyne. O jej vylúčení rozhodol mestský súd na základe námietky zaujatosti matky z 10. júna 2024 až 29. novembra 2024. Z daného obdobia je však potrebné zohľadniť približne 2 mesiace, keď bol spis zapožičaný ústavnému súdu na účely rozhodnutia v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 409/2024. V období od 29. novembra 2024 do 21. júla 2025 znalkyňa vyhotovovala znalecký posudok a dvakrát požiadala o predĺženie lehoty na jeho vyhotovenie, čím sa doba jeho vypracovania predĺžila približne o 4 mesiace. Po jeho doručení súdu 21. júla 2023 bol tento účastníkom konania expedovaný až po približne 2,5 mesiaci. Obaja účastníci konania požiadali o predĺženie lehoty na vyjadrenie k posudku (posledné vyjadrenie zo strany matky bolo súdu doručené 14. novembra 2025), v nadväznosti na čo bol nariadený termín pojednávania na 24. február 2026. Skoršiemu nariadeniu termínu bránili subjektívne dôvody na strane zákonného sudcu. Vlastnou činnosťou ústavný súd zistil, že nový termín pojednávania vo veci bol nariadený na 20. marec 2026.

27. Ústavný súd opakovane judikoval, že ustanovenie znalca, ako aj včasné vypracovanie znaleckého posudku je úlohou a zodpovednosťou konajúceho súdu, ktorý k jeho včasnému obstaraniu má a môže využiť aj procesné inštrumenty (napríklad poriadkovú pokutu). Nedostatok znalcov v danom odbore nemôže ísť na vrub sťažovateľke. Obdobne tak obrana mestského súdu založená na nevyužití možnosti podať sťažnosť predsedovi súdu je vo svetle judikatúry ústavného súdu bez relevancie k dôvodnosti ústavnej sťažnosti.

28. Ústavný súd tak uzatvára a opakuje, že nie je možné uprieť mestskému súdu snahu o riadny postup v konaní a zistenie skutočného skutkového stavu (znalecké dokazovanie), avšak počas posudzovaného obdobia trvania konania ústavný súd zistil obdobia nečinnosti, ako aj nesústreďenej činnosti. Celkové obdobie trvania konania sa predĺžilo aj z dôvodu ustanovenia vylúčeného znalca. Aktuálna dĺžka konania je v rozhodujúcej miere spôsobená postupom mestského súdu, ktorý nepostupoval v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho ukončenia konania, keď v konaní vo veci starostlivosti o maloletého nie je rozhodnuté na úrovni súdu prvej inštancie ani po takmer 3 rokoch od jeho začatia. Keďže ide o prioritované konanie, ústavný súd vyslovil porušenie označených práv sťažovateľky (bod 1 výroku nálezu).

IV.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

29. Keďže predmetné konanie nie je ku dňu rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončené (pojednávanie nariadené na 20. marec 2026, pozn.), v nadväznosti na vyslovenie porušenia práv ústavný súd v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal mestskému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku nálezu).

30. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala priznať finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur.

31. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

32. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za potrebné priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie. Pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy všetky okolnosti danej veci, predovšetkým celkovú dĺžku napadnutého konania, neodôvodnenú nečinnosť súdu, ako aj nesústreďenú činnosť, ako aj prioritovaný predmet konania.

33. Po zohľadnení týchto okolností, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, ústavný súd považoval za primerané priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie 700 eur (bod 3 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

34. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania pred ústavným súdom. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľke priznal náhradu trov konania za

dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti). Za repliku k stanovisku mestského súdu ústavný súd odmenu nepriznal, keďže neobsahovala žiadne nové skutočnosti ani argumentáciu, ktorá by ústavnému súdu nebola známa z ústavnej sťažnosti, resp. zo stanoviska mestského súdu a jeho príloh. Vypočítaná náhrada trov sa podľa § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov zvyšuje o daň z pridanej hodnoty, pretože právna zástupkyňa sťažovateľky je platiteľom tejto nepriamej dane, a predstavuje celkom sumu 949,17 eur (bod 4 výroku nálezu).

35. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. marca 2026

Peter Molnár
predseda senátu